

OKAZANIE (197) *sb n*

o jasne; -kã- (172), -ka- (7); -ka- *MurzHist* (3); -kã- : -ka- *Leop* (1:1), *Mącz* (8:1), *CzechRozm* (15:1), *CzechEp* (39: 1); -za- (177), -zã- (2); -za- : -zã- *CzechEp* (39:1), *WujNT* (25:1); -é *BiałKat* (2), -e *MurzHist*.

sg *N* okázanié (55); -é *BiałKat* (2), -e (1) *MurzHist*, -(e) (52). ◊ *G* okázaniã (34); -ã (29), -(a) (5). ◊ *D* okázaniu (34). ◊ *A* okázani(e) (34). ◊ *N a. A* okázani(e) (3). ◊ *I* okázanim (12), okázaniem (11); -im *LibLeg*, *GroicPorz*, *CzechRozm* (5), *NiemObr* (2), *WujNT* (2); -em *RejPs*, *MurzHist*, *SarnUzn*, *RejAp*, *RejPosWstaw* (2), *SkarKaz*; -im : -em *CzechEp* (1:4); ~ -em (1), -(e)m (10). ◊ *L* okazaniu (14).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w. s.v. okazać.

I. Rzeczownik od „okazać” (149) :

1. Pokazanie, pozwolenie, aby ktoś coś zobaczył; *demonstratio Mącz*; *monstratio Cn* (27) : *Demonstratio, Okazanie. Mącz* 231d.

okazanie przed kim (1): tedy tak powodowéy łtronie, iáko y pozwánéy Dilácię pozwaláią do dwu niedziéł ná Wizią ku okazaniu przed Woźnym *SarnStat* 1284.

Wyrażenie: »oczywiste okazanie« (1): *Repraesentatio, OczwiŃte álbo vřtne okazanie. Mącz* 431b.

Szereg: »objawienie to jest okazanie« (1): Przipátrzymy łie iedno tym łłowom iedno iż mowi [*Filip do Chrystusa, Ioann* 14/8] vkaż nam Oycá/ Toć obiáwieniem to ielt okazaniem łłuznie názwáłifmy tę hiłtórią *SarnUzn* F2.

Przen [czego] (3) : pilno łłuchay/ iáko cie vczy przez Izáiałřzã nieomyłnego Proroká łwego/ iáko tá łwiátłóć twoiá łwiećić á iáko łie okázowác ma/ á iákimi łie ochędołtwy ozdobić małř przy okazaniu tey łwiátłóći łwoiey. *RejPos* 342; Gdy teź wiárá ielt okazanim rzeczy niewidziánych/ potrzebá do te^g/ áby ná wřzem y z káźdey łtrony wárowna byłá *NiemObr* 69, 68.

a. Przedłózenie dokumentu [w tym: czego] (2) (3) :

okazanie komu (1): Ktory ten rołřdzal vdzálalaly myędzy łzobą wxzegach chelmyenłkych: nam thełřz okálřzanyę sáđá Kólřczerłkemu *ZapKóścier* 1585/54v.

okazanie przed kim (1): Gdzie więć ći to Polłowie Kłięřtwá Wielkięgo Litewłk. po okazaniu przed Ráđami Koronnými plenipotentiíey y Inłřtruktiíey łwoiéy/ mieli [...] zobopółné Tráktaty *SarnStat* 1005.

Wyrażenie: »okazanie dowodow« (1): tenęž Prokurator przełřtrzeze y opráwi łobie/ áby wedle łwey potrzeby mogł mieć łłuzne odwłoki ku okazaniu dowodow łwoich *GroicPorz* v.

b. Zwrócenie czyjełř uwagi na to, co powinien zobaczyć [czego] (1) : mym zdániem y łámego Iezufá Chriłřtufá [...] tym kułřł/ mowiác mu: po okazaniu krolełřtw łwiátá te^g: ielłi mi łię pokłoniř/ dáći to włřzytko *CzechEp* 422.

c. Pokazanie, aby było wiadome gdzie, jakie itp. cółř jest a. ma być; wskazanie, oznaczenie, wyznaczenie (14) :

okazanie czyje [*zawsze: G sb*] (2): yz tełř nasi poddany mayá okázowacz granycze nasze po okazaniw łivdzy Thureczkych *LibLeg* 11/26, 10/70.

Wyrażenie: »okazanie granic« [szyk 4:2] (6): Navka thim ktorzi od nas są na okazanie granycz miedzi nalchemy a Tureczkiego Czeffarza panstwi wiłłany *LibLeg* 10/69v, 10/69v [2 r.], 11/24v, 25v [2 r.].

Wyrażenie przyimkowe: »według okazania« (3):

~ *okazanie czyje* (1): *LibLeg* 11/86v cf »według znajdzienia i okazania«.

Szeregi: »według okazania a mierzenia (a. wymiary)« [szyk 1:1] (2): pani wdowa zdziadkami takze, do domow także przybieglich ma trzimać według okazania, a prawnego rozmierzenia *ZapKości* 1580/6v, 1579/2.

»według znajdzienia i okazania« (1): według znajdzienia y okazania tych livdzy naschich starich [...] według swiadowoŹczy ych y pyssania naschego na tich miefczach y znaki y granycze bili polozone *LibLeg* 11/86v. ~

α. *O przyrządach pomiarowych [czego = co okazuje]* (1) : z tych [kartanow] albo Borzących/ według okazania wagi ná to vczynioney/ łtrzelaią y wagą podnoŹą ku mierze y łpufzczaią aby tam trafił gdzie chcelz *BielSpr* 74v.

β. *O przedstawieniu graficznym* (2) : Iednak dla okazania lepszego, položylem to, A/ w tery Ortograpiery Pána Kochánowłkiego *JanNKar* E.

okazanie czego (1): Figurá albo Ordynek ná okazanie łtanowienia wołłká [ponizej schemat] *BielSpr* 18v.

d. *Udanie, zachowanie się jak ktoś [czego]* (1) : Ethologus, Który [...] vmié [...] tak słowy yako vczynki obyczaye czyje okazac. Ethologia, Takowych obyczayow okazanie. *Mqcz* 108d.

e. *O Bogu: objawienie w sposób nadprzyrodzony [czego]* (1) : Prorok [...] profi iawnie oprzyfcie łyná bozego/ aby on przilfedwłly zebrał zniłłconą tery winnicę ludu krzelcyiáńłkiego á ochędozył iá okazaniem oblicza łwego. *RejPs* 119v.

2. *Zrobienie czegoś, na podstawie czego ktoś może powziac określone przekonanie* (106) :

a. *Przekazanie pewnej treści; manifestatio Vulg; declaratio, indicatura Cn* (37) :

α. *W sposób bezpośredni: podanie do wiadomości, zapoznanie z czymś, zwłaszcza w sposób autorytatywny lub powołując się na autorytety; omówienie, przedstawienie, opisanie* (36) :

okazanie kogo, czego (22): *SeklWyzn* g4; Okazanie cłowieczej krewkości. *LubPs* F4v marg, Ev marg, G2v marg, Hv marg, I marg, bb5v marg, ee marg; *RejPos* 84v; *BialKat* d2, 21 marg, 46; A wywod drugi ku teyze rzeczy nalezacey [!] ktory byc rozumielz? (-) [...] W czym oto iuz malz okazanie wyvodu moiego wtorego: w ktorymci łie to pokazalo/ iz nie z vczynkow nalznych/ ale z łalki BOzey w Iezulie Chrıstulie przez wiare vłprawiedliwieni bywamy. *CzechRozm* 211, 239v; *CzechEp* 56, 203, 223 marg, 253; iz prołtymi łłowy bez okazałosci/ tyle wymowic moge/ ile ku okazaniu prawdy/ á zgánieniu łalłzu ielł potrzebá. *NiemObr* 26; *WujNT* 2.Cor 4/2. Cf *okazanie kogo z czego; czego komu.*

okazanie kogo z czego (1): Piąta czełc zamyka w łobie okazanie Antychrystá/ z pewnych znakow. *NiemObr* 152 žp.

okazanie czego komu (1): Nadobne okazanie kołciolowi łwiethemu dobroci Páńłkich/ aby ich będac wdzyęczen/ dziekował za nie Pánu. *LubPs* eev marg.

okazanie czyje [= ktoś okazuje] (1): *RejPosWiecz*² 92v cf »nauka a okazanie«.

okazanie czyje [= *ktos jest okazany*] [*ai poss*] (2): (*marg*) Okazanie Iágiełowo. (—) Człowiek był fercá dobrego/ vrody średniey/ twarzy długiey/ vřzu wielkich/ głofu mięźłzłego/ oczu czarnych małych *BielKron* 387, L1114v.

Ze zdaniem przydawkowym dopełniającym (1): Okazanie w iákim vtrapieniu był duch Pána Kriřtuow *LubPs Q marg*.

Wyrażenie: »jawne okazanie« (1): *SeklWyzn g4 cf* »wyznanie i okazanie«.

Szeregi: »nauka a okazanie« (1): nie zá thymi łie tylko zwolenniki ktoreś thy mnie dał/ modłę: ále y zá onymi ktorzy máią vwierzyć w mię/ przez náukę á okazanie [*może błqd zamiast*: kazanie, *zob. 2 wiersze niżej*: przez náukę á kazanie] tych *RejPosWiecz*² 92v.

»wypisanie (a. opisanie) a (i) okazanie« (2): *LubPs I marg*; Chcąc tedy X.K. iákoby řpořob nieiáki przywrocenia tego vtráconego przywileiu pokázác/ [...] zmyřlił łobie iákieř dźiwne opifanie y okazanie tey rzeczy *CzechEp* 203.

»wyznanie i okazanie« (1): Toć ieřt wyřnanie y iawne okazanie wiari moiey *SeklWyzn g4*.

αα. *Orzeczenie řądu* (1) : yeřliby Człowyek tak smodławy [!] jako ſpodolan thego dnya wedlye okazanya nyezaplaczilby *MetrKor* 40/811.

ββ. *Wymienienie, wyliczenie, wskazanie, o kogo albo o ktorą rzecz chodzi* (9) :

okazanie kogo, czego (8): *WujJud* A8; Wtora [*Rozmowa*]/ Wyznanie o řynu Bożym Iezufie Chriřtufie/ z okázanim błędów/ troiákich Troyczakow. *CzechRozm* Av, 151, 247; *CzechEp* 253, 361, 380. *Cf Ze zdaniem*.

Ze zdaniem przydawkowym dopełniającym [w tym z zapowiednikiem: tego (1); *zaimek pytajne*] (2): *CzechRozm* 202v; Lecź tu nam nie idźie tylko o znáczenie y wyrozumienie řłowá: ále teź idźie y o rzecz řamę: y o okazanie te^{řo}/ ktoby był Antychriřtem *CzechEp* 327.

Szereg: »dołozenie i okazanie« (1): to ieřt pewna reguła/ w nowym teřtámenćie: iź iáko to řłowko ábo nazwyřko BOg/ gdy ták řamo przez řie w texćie řtoi/ bes iákiego pewnego dołozenia y okazania kogoby Bogiem piřmo nazywáło/ nie o kim inřzym ma być rozumiano tylko o řámyim iednym wřzech rzeczy řtworzyćielu BOgu Oycu. *CzechRozm* 202v.

β. *W sposób pośredni, danie do zrozumienia za pomocą tekstu nie zawierającego wprost danej myřli [ze zdaniem przydawkowym dopełniającym]* (1) : To mowi piřmo ku okazaniu iź pan řpráwiedliwy řędźia nie zápomni nigdy grzechu/ áby go nie miał káráć *BibRadz* I 158c *marg*.

b. *Udowodnienie, wykazanie; wiarygodne potwierdzenie; exemplum, ostensio Vulg* (61) :

okazanie czego (16): *Leop Rom* 3/25, 26; Zwykli theź byli prawdziwi prorocy vzywác tych znákw zwierzchownych ku okazaniu prawdziwych proctw řwoich. *BibRadz* I 201a *marg*; *CzechRozm* 215v, 239v; tych ná okazanie řwego náwiedzenia vzywa/ ktorzy řlepoty iego dobrzy řwiátkowie byli. *SkarŻyw* 567; *CzechEp* 37, 69; á mowá moiá y przepowiedanie moie nie było w przyłudzáiących mądrořci ludzkiey řłowiech/ ále w okazaniu duchá y mocy *WujNT* 1.*Cor* 2/4, s. 309, *Rom* 3/25, 26, s. 580, 2.*Thess* 1/5. *Cf Fraza, Wyrażenie*.

okazanie kogo, ze zdaniem przydawkowym orzekającym (1): iź tego potrzebá ieřt/ dla dořwiádczenia y okazania wiernych/ żeby heretyctwá były miedzy nimi? *CzechEp* 45.

Fraza: »jawne było okazanie [czego z czego]« (1): iáwnieć było okazanie tey miłości między imi [cesarzem a królem polskim] z małżeństwá Ferdynándá KroIá Rzymkiego *BielKron* 429v.

Wyrażenie: »okazanie prawdy« (1): A iellim też w ktorych inłych piśmiech kogo miánował: tedy áż zá słuźną przyczyną/ y to/ bez gniewu/ inłtygowánia [...] rc. záchowywáiąc powinná vcźciwość káždemu: stáráiąc się o okazanie tylko ták błędu iáko y prawdy *CzechEp* 94.

α. Za pomocą dowodów rzeczowych lub argumentacji (44) :

okazanie kogo (1), czego (28): *CzechRozm* 164v; *EPISTOMIVM* Ná Wędzidło Iego Miłości Xięzdá [!] Hieronimá Powodowkiego/ Kánoniká Poznánłkiego: ku okazaniu nieśluźnego iego pośtętku przeciw niewinnym *CzechEp kt*, 1, 3, 236 *marg*, 302 *marg*, 309 *marg*, 330; iuźby dofyć być mogło/ ku okazaniu/ y złe⁸⁰ wyrozumienia/ y niewłaźnego przywiedźzenia mieyfcá te⁸⁰ *NiemObr* 47, 48, 87, 166; *ReszPrz* 26. Cf *okazanie czego czym; czego przed kim, Ze zdaniem*, »okazanie niewinności«, »okazanie prawdy«.

okazanie czego czym (1): Bo iellifmy też kiedy co przeciw ko^{mv} piáli/ tedy nie [...] względem pałtwienia się nád nim: ále więcej względem okazania błędów ludzkich słowem Bożym *CzechEp* 26.

okazanie czego przed kim (1): Ci bráliby kwity od stárłzych fkárbnych/ á stárłzi zásię od tych/ dla okazania łpolney ich wierności [*ad fidem mutuo faciendam*] ná seymie przed temi/ ktorziby byli ná przesłuchanie liczby od włytykich wyládzeni *ModrzBaz* 123v.

okazanie z kogo (autora), z czego (6): *SeklKat* E2; *CzechRozm* **3v; Okázuie [errata zmienia: okazanie] z nowego przymierza lyna Bożego człowieká Iezufá Christufá. *CzechEp* 302 *marg*, 35 *marg*, 292 *marg*, 409 *marg*.

Ze zdaniem przydawkowym dopełniającym [w tym z zapowiednikiem: tego (7); iż (20), zaimek pytajny (1)] (21): Rozmowá Ofma w ktorey ielzczę fą niektore Zydowłkie zágadánia/ z okazaniem doftátiecznym tego iż iuź Mefyálz przyłzedł. *CzechRozm* 121v, Av, 86 *marg*, 164v *marg*, **3, **3v [2 r.]; *CzechEp* 20, 35 *marg*, 88 *marg*, 102, 215 *marg* (10); W trzeciey części ielst/ Okazanie gruntowne/ iż wiary zbáwienney fundáment [...] ołtoi się przeciw włzem Szátánłkim náwałnościam. *NiemObr* 67, 68 *žp*; *WujNT* 180, 761.

Wyrażenia: »dowodne okazanie« (1): ku iálnemu y dowodnemu okazaniu they rzeczy/ iedno ielzczę tylko mieyfce/ z listu do Kolofenłkich 1. rozdziale przypomnię. *NiemObr* 87.

»jasne okazanie« (2): *NiemObr* 87; *Y pili z niego włyscy* [*Mar* 14/23].) Włyscy/ rozumiey dwánaście Apołtołowie; bo ich táb więcej nie było. Skąd iálne okazanie/ iż one słowá v Máttheufzá ś. [...] fą rzeczony do łámych Apołtołow *WujNT* 180.

»okazanie niewinności« (3): *UstPraw* E3v; VStáwiamy/ iż gdy kto [...] ku okazaniu fwéy niewinności [*ad ostendendum suam innocentiam JanStat* 627] przez nas álbo Stárołtę náłzého nie będzie dopułczon/ á dla tego przydáłoby łie mu vcięc: á ták/ żeby tákowé iego vciękanie nieśławy mu nie przyniołło *SarnStat* 156, 148.

»okazanie prawdy« (4): tá rzecz iż ielst przez się łámá iálnie dowodná/ ták dłuęiey zabáwki niepotrzebuie/ tylkom to przytoczył potwierdzáiąc prawdę Látopilzcow Rułkich/ á dla okazania iłtotney prawdy. *StryjKron* 462; gdy to [...] mowi (y to bez okazania prawdy) iż Papieź przyznawa zwierzchność świecká Celárowi *CzechEp* 383, 46, 133.

Szeregi: »doświadczenie i okazanie« (1): Iefli X.K. ták o sobie rozumie/ iż cobykolwiek powiedział/ powinni mu wżycy wierzyć bez wżelákíe⁸⁰ doświadczenia/ y okazania rzeczy: tedy może ták belpięcznie o nas mowić/ y pińć/ co mu fię podoba. *NiemObr* 166.

»dowód a okazanie« (1): Ale czo potrzeba wielkich dowodów a okazania fpyfma/ gdis dzifiefzich czałow w papieństwie na oko nic ynego niewidzym [...]/ iedno fzatańfkie Bałwophalstwo *SeklKat* E2.

c. *Zaprezentowanie swoich cech w celowym działaniu, wykazanie się czymś; popisanie się czymś [czego]* (8) : Dáymi fię okázaniá marné chwály wyftrzędz *OpecŻyw* 132v; Małz W.M. wielką teraz pogodę ku okazaniu cnoty/ y dzielności Senátorfkiey fwey *OrzRozm* A4; *BielKron* 127; *RejAp* 30; *RejPos* 308; *ModrzBaz* 108v; *ArtKanc* D17v.

Szereg: »objawienie a okazanie« (1): áby onym obyáwieniem á okazaniem mocy Boftwá fwoiego ony wżycy godowniki ku wierze pobudził *RejPosWstaw* 44.

3. *Uczynienie, dokonanie; exhibitio Mącz, Cn; gratificatio Mącz; ostensio Vulg [w tym: czego]* (14) (16) : iákoby w rádę Bog miał wnidz z mądrością y z możnońciá fwoią ku okazaniu iákíey zacney á poważney fprawy *BibRadz* I 1d marg.

a. *Dokonanie czegoś, co jest skierowane bezpośrednio na kogoś; potraktowanie w określony sposób; wyświadczenie* (15) : *MurzHist* B2 [2 r.], V; Bo to ieft nieiákíe okazanie niewdzięczności/ [...] gdy kto Przywileiu álbo iákíego dobrodziefyftwá nádánego sobie od Páná fwego/ nieużywa. *GroicPorz* kv; *Mącz* 151d; Poydzie też zá Pánem iedno czarne woýfko ftráfzliwe/ kátowfkie/ dyabłow y duchow złyh/ ktorzy poydą z okazaniem iádu fwego y gniewu ná ludzie *SkarKaz* 6a.

Wyrażenia: »okazanie dobrej wolej« (1): Gratificatio, Záchowánie/ Przifługá/ okazanie dobrej wolej. *Mącz* 149b.

»okazanie dobrodziefstwa« (2): Adiungere sibi aliquem beneficio, Przes okazanie dobrodziefstwá powinnym sobie kogo vczynić *Mącz* 177d, 269c.

»okazanie łaski« (3): wiele ich ieft/ co zá okazaniem łáfki/ [...] rychley fye lepfzá niż zá karánim niemifofyernym *GroicPorz* c4; Ornamentum, [...] Cześć y okazanie łaski/ álbo dobrodziefstwá. *Mącz* 269c; *RejPos* 238v.

»okazanie miłości« (2): *RejPos* 333v; Okazanie tedy miłości [*Ostensionem ... quae est caritatis*] wáfzey y przechwalania [...] kościołow. *WujNT* 2.Cor 8/24.

»okazanie powinności« (1): gdy iuz nie może być táká fpołeczna miłość [...]/ tedy áby wżdy kftałth tey powinności záchowáli miedzy sobą/ to ieft/ pokoy fpołeczny/ który wżdy ieft wielki początek á wielkie okazanie tey fpołeczney miłości/ á tey powinności Krześciáńfkiey *RejPos* 333v.

»okazanie sprawiedliwości, sądu sprawiedliwego« [*w tym: nad kim* (1)] (1:1): Co wżyfłtko ná fwoy karb czynią: zgromádzáiąc sobie gniew ná dzień gniewu wiecznego/ y okazania nád nimi fądu Bożego fprawiedliwego. *CzechRozm* 112; *SarnStat* 242.

II. Rzeczownik od „okazać się” (43) :

1. *Stanie się widocznym, pokazanie się; ostensio PolAnt; apparitio Calep; manifestatio Vulg* (33) : Apparitio – Okazanie. *Calep* 83a.

a. *Objawienie się w sposób nadprzyrodzony* (9) : Coby nie ládá iáką było áppárycyá/ okazaniem mowię/ o którym rzekł/ iż duchowi nie fłużyło pod ftárym przymierzem. *CzechEp* 184.

okazanie czyje [w tym: *G sb* (6), *pron poss* (1)] (7): A iáki tám [przy poświęcaniu kościoła przez Salomona] był ítrách y okazanie chwały Páńńkiey/ [...] to tám o tym historia ízyroko opifuie y íwiádczy. *RejPos* 349; Íż áczkolwiek wízytkim ósobam należą *apparitiones*, to íeft/ okázowania íię ludziam/ w obcey poítáci [...]. Wízákoż Bogu oycu włásniey tym względem/ íż íyn y duch ś. okazanie íwe máią z poítánia íego/ á on íam tylko z íiebie *CzechEp* 181, 184, 264; káżdemu bywa dáne okazanie duchá ku pożytkowi. *WujNT* 1.*Cor* 12/7, *Matth* 3 *arg*, s. 424.

Wyrażenia: »okazanie [jakiego] kształtu [= pod jaką postacią]« (1): Íż íyn Boży był w ítárym zakonie/ y vmawiał íię z oycámi: lecz nie oblicznie á íáwnie/ [...] ále *in apparitionibus*, ábo w okazaniu ínfze⁸⁰ kíztałtu/ níż íámá íftnoś w íobie byłá. *CzechEp* 185.

»okazanie [czyje] w osobie [czyjej]« (1): Íefli ono okazanie ániołá w ósobie Bożey mogło vczynić ono mieyfce y ziemię íwiętá: [...] Íákoż dáleko wíęcey Národzenie Páná Chrístułowe [...] y obecnoś íego w S. Sákrámenćie/ onę ziemię [...] poświęćíłá? *WujNT* 424.

b. *Pojawienie się na świecie lub na jakimś terenie, w jakimś środowisku* [w tym: *czyje* (14): *ai poss* (8), *G sb i pron* (5), *pron poss* (1)] (18) : PIERWSZA CZESC EWángeliey, o przygotowaniu ná okazanie Páná Chrístułowo. *WujNT* 126 *marg*.

okazanie przez co (3): VVTORA CZESC EWángeliey, o okazaniu P. Chrístułowym w Gálileiey przez kazanie y cudá. *WujNT* 127 *marg*, *przedm* 41, s. 187.

okazanie przed kim (1): Gdzie téż Íán był na pułtyniach áfz do dnia okázaniá íwego przed ludem Ífraelńkíem. *MurzNT* *Luc* 1/80.

okazanie z czym (2): Wtóra część [ewangelijej] opifuie okazanie íego z náuká y z cudámi w Gálileiey *WujNT* 124, 205 *marg*.

okazanie gdzie (6): TRZECIA CZESC EWángeliey, o okazaniu P. Chrístułowym, y náuczaniu íego w Gálileiey. *WujNT* 14 *marg*, *przedm* 41, s. 124, 127 *marg*, 187, 205 *marg*.

a. *O Chrystusie: urodzenie się lub powtórne przybycie na świat* (10) : Íż nam íuż ná óftateczny raz okázác íię raczył w Synu íwoim A tego okazania wołáli á płáczáć prósíli Prorocy *RejPos* 294; nákoniec go [Jan św. Mesyjasza] íuż páłcem vkazał. Coż rozumieíż íefli íie to w nim nie wypelniło co tu pífze Ewányeliítá/ íż íie rozrádowáli wízyfcy z okazania íego. *RejPos* 297v; Rófkázuięć [...]: ábyś záchowáł to rófkázanie bez zmázy/ bez nágány áż do przyízcía (*marg*) okázania. G. (–) Páná náífzego Íefu Chríftá. *WujNT* 1.*Tim* 6/14, s. 124, 187, 201 *marg*, 740 *marg*.

Wprzen [czego] (3) : *RejPosWiecz*³ 98v; przyície ono Páńńkie/ názywa Apoítół s. okázaniem chwały *RejPosWstaw* [21³]; *WujNT* 745 *marg*.

c. *Stawienie się przed kimś, aby zostać przez kogoś obejrzanym, ocenionym itp.* (5) :

okazanie czyje (1): [słowa Ester:] A co w dzyeń okázania íwego nád íobá widzę/ Nofzáć to ná głowie íwey bárzo íie zá to wítydżę [tj. wstydzę się ozdób noszonych na głowie w dniu stawienia się przed królem]. *LubPs* hh5v.

a. *Stawienie się na przegląd gotowości bojowej* (4) : W pokoíu lud ípráwowáć/ ípráwiedliwoś czynić/ Ná woynę/ okázanie/ kiedy trzeba wynić. *BielSat* I4v [*idem*] *BielSjem* 14.

okazanie czyje (2): Wízákefmy téż widzieli/ náífzych okázanie/ Lepiey íie tu okázá/ páńny/ wdowy/ pánie. *BielSat* L4 [*idem*] *BielSjem* 27.

2. Stanie się wiadomym, stwierdzonym, poznany w wyniku wnioskania, oceny (7) :

a. Sprawdzenie się, potwierdzenie się [swe] (1) : miłość bez okazania swego też iako y wiara zimna a otydła ieft. *RejAp* 29v.

b. Przejawienie swojego stosunku do kogoś, potraktowanie kogoś jakoś [jakie] (6) : Potym Phineufá y wuiá swoiego Pretá/ który był Akriziułá wypędził s kroleftwá/ w kámienie przemienił zá złe okazanie. *BielKron* 21.

okazanie ku komu (1): A tak zá to ich wdzięczne/ ku mnie okazanie/ Mieycie od Pána Bogá wżech dobr winfzowanie. *BielSat* H2v.

okazanie przeciw komu (1): kłiążęciu dziękuię y paná bogá chcę prośić zán do śmyerći zá chutliwe przeciw łobie okazanie *BielKron* 194.

Wyrażenia: »okazanie przyjacielskie« (1): Gdífch ye⁸⁰ Kro. mcz zatham powolnołczá y okazany przyaczyellkym yakye za nowothkv paniłthwa pana Voyewodzynego poznawa [...] ftrzeci thego pylne raci abi żadna przicina frvfchenya they przyazny [...] nyebila. *LibLeg* 11/169v.

»wdzięczne okazanie« [*szyk* 2:1] (3): Włzedfzy tedy w dom vbogi/ Nie bylić tam narząd drogi: Ale wdzięczne okazanie/ Stało zá wżyfłko iedzenie. *BierEz* M3v; *BielKron* 25v; *BielSat* H2v.

3. Popisanie się czymś (3) : [teologija] y z tego y z owego Heretyká zebrána/ [...] ku okazaniu/ nie ku dułznemu zbáwieniu ludzkemu *OrzList* e4v.

okazanie czego (1): Káždego robotá iawna będzie/ bo dzień okaże (*marg*) To ieft/ čás w który Bog prawdę śwá oznaymi/ bo tho co teraz zá złoto y zá śrebro z podziwieniem maćie/ tho ieft/ zbyteczne tho okazanie mądrołci ludzkiej/ tho fię ná on čás okaże niczemną rzeczą [...] (–) *BibRadz* 1.Cor 3/13.

Wyrażenie: »światu okazanie« (1): Nic mię łłowá twoie [*Postawo*] nie rułzáia/ Bowiem w łobie trwáłości nie máia Tylko ná čás fwiátu okazanie *BielKom* F4v.

III. Z neutralizacją funkcji odczasownikowej (5) :

1. Wygląd zewnętrzny (1) : Ktore ciało [*Chrystusa w łonie matki*] dołkonáłe potym do łłufznego wzroftu/ y z ftrony władzy dułznych/ bráło pomnożenie/ nie w łámej rzeczy/ ále w zwierzchnim doświadczeniu/ y okazaniu rć. *NiemObr* 144.

2. Przepych, wspaniałość (2) :

okazanie czego (1): gdy przyłzedł do łóżnice gdzie Krol leżał/ tam iefcze przypráwnieyfze okazanie wżytkich rzeczy było. *BielKron* 453.

okazanie czyje (1): miał Sálomon ku vkazaniu łczytow álbo tarczy dwie łcie s łámego złotá (*marg*) Okazanie Sálomoná. (–) *BielKron* 78.

3. Wzór, przykład (1) : Specimen, Okazanie/ probna łztuká/ przykład/ łpofób. *Mqcz* 404d.

4. Prawdopodobnie: dowód (1) :

Szereg: »dowod albo okazanie« (1): Mathesis, et Mathema, Latine Disciplina, Nauká pewne á małem oczywifte dowody álbo okazanie máyąca/ yáko yeft Geometria, Arithmetica [!], Musica, Astronomia *Mqcz* 211c.

5. [Pismo do okazania: od Panow Leisow okazanye przinieslię czieslye ysxim Formanowi zaplaczil fl. ...4, g. 24. *RejestrBudGal* 52.]

Synonimy: **I.1.** objawienie; **2.b.α.** doświadczenie, dowod, doznanie, świadectwo, wywiedzenie, wywod;
c. objawienie; **II.1.a.** aparycja, ukazanie; **b.α.** przyście; **III.4.** argument, doświadczenie, dowod,
doznanie, podparcie, potwierdzenie, świadectwo.

Cf [OKAZ], OKAZAĆ SIĘ, OKAZANIE SIĘ

MM